Statig van buiten, huiselijk van binnen

TEKST **Eva Vroom**
FOTOGRAFIE **Dennis Brandsma**

Opdrachtgever **Axion Continu**
Interieurarchitect **VASD interieur & architectuur**
Architect **Wiegerinck architectuur en stedenbouw**
Tuinarchitect **Buro Poelmans Reesink Landschapsarchitectuur**
Aannemer **Bouwbedrijf De Vries en Verburg**
Installatie-adviseur **Sweegers en de Bruin**
Elektrische installaties **Van Mackelenbergh**
Maatwerk meubilair **Verschuren interieur bouw**
Lichtplan **i.s.m. Maikel van Burik, PSLab**
Productie grote lamp Grandcafé en huiskamers **Emri Lighting**
Gordijnen **Artimo textiles**
Zorgmeubilair **W2 wonen**
Vloeren **Forbo; Therdex PVC Vloeren**
Wanden **Vescom**
Keukens **Bruynzeel**
Tegels **Mosa**
Behang **o.a. Elitis**

Voor woonzorgcentrum Voorveldse Hof in Utrecht creëerde VASD een stijlvol en veilig interieur waar niet alleen de bewoners, maar ook hun bezoekers en verzorgers zich thuis voelen.

Woonzorgcentrum Voorveldse Hof staat in de nieuwe wijk Veemarkt, aan de oostzijde van Utrecht. Het gebouw, ontworpen door Wiegerinck Architectuur en Stedenbouw, past dankzij de hoogte en de verticale lijnen goed in zijn stedelijke omgeving. Van buiten heeft het woonzorgcentrum de uitstraling van een 'stadspaleis', maar van binnen moest het geborgenheid bieden aan zijn 56 bewoners met dementie. Daarom ligt het gebouw in een u-vorm rondom de tuin, en is het opgedeeld in zeven kleinschalige groepswoningen, verdeeld over vier bouwlagen. Bureau VASD was verantwoordelijk voor het interieur. "Dit project is met een multidisciplinair team tot stand gekomen", aldus Branko Vlamings van VASD. "Zorgprofessionals van opdrachtgever AxionContinu hebben binnen dit team nauw samengewerkt met de architect, de interieurarchitect en de tuinarchitect. Voor ons is het de eerste keer dat we een dergelijk project hebben gedaan. AxionContinu benaderde ons voor het interieur omdat wij ervaring hebben met zowel zorgprojecten als met horeca. Ze wilden geen typisch klinische zorgomgeving, het moest een huiselijk interieur worden. Hun vraag aan ons was: maak een plek waar het voor zowel bewoners, bezoekers als medewerkers prettig is om te verblijven."

Kleuren

Iedere bewonersgroep van acht personen heeft een huiskamer met een open groepskeuken. Hier wordt elke dag met de bewoners gekookt en gezamenlijk gegeten. Anne van Abkoude van VASD: "De kookeilanden zijn zo geplaatst dat je kookt met

FOTO LINKS
Het Grand Café is een prettige ontmoetingsplek waar ook buurtbewoners welkom zijn.

FOTO BOVEN
Boven de bar van het het Grand Café hangt een industrieel flessenrek. De flessen zijn gevuld met thee.

FOTO RECHTS
Woonzorgcentrum Voorveldse Hof ligt aan de oostzijde van Utrecht in de nieuwe wijk Veemarkt.
(Foto: Wiegerinck architectuur en stedenbouw)

FOTO LNKSBOVEN
VASD ontwierp veel maatwerkmeubilair voor het project, zoals dit entreemeubel. Het ronde raam geeft een kijkje op de keuken.

FOTO RECHTSBOVEN
In de groepskeuken wordt gezamenlijk gegeten. De Bruynzeel-keukens kregen een verdikt werkblad en een open kastje voor een huiselijke uitstraling.

FOTO ONDER LINKS
Als lambrisering is stevig behang (katoen op vinyl) toegepast. Op de vloer ligt vinyl met eikenlook.
(Foto: Wiegerinck architectuur en stedenbouw)

je gezicht naar de mensen toe. We hebben in de huiskamers verschillende zitmogelijkheden gemaakt, want niet iedereen vindt het altijd fijn om met zijn allen bij elkaar te zitten." Daarnaast hebben de bewoners ieder hun eigen kamer met badkamer, die ze zelf in kunnen richten. Het zorgpersoneel in Voorveldse Hof is altijd bij de groep en heeft geen aparte werkplekken. Van Abkoude: "We hebben het interieur daarom zo ontworpen, dat het ook voor hen een fijne werkomgeving is." VASD maakte voor het project een uitgebreide kleurkaart, waarbij iedere woongroep een ander kleurenschema kreeg. Dit zorgt voor herkenbaarheid en houvast, zowel voor bewoners als voor hun bezoekers. Ook de etages hebben een eigen kleur: groen, blauw en oranje. Deze kleuraccenten komen terug in de voordeur, het entreemeubel, het meubilair en de stoffering. Dat begint al in de gang, waar een bijzondere bank de kleur bepaalt en uitnodigt om even te gaan zitten en naar buiten te kijken. Van Abkoude: "Binnen de specifieke eisen van de zorginstelling hebben we steeds gezocht naar een zo natuurlijk mogelijke uitstraling. Dit komt ook in het kleurenpalet tot uiting. Ik heb gekozen voor zachte kleuren, aangevuld met accenten. Voor het palet ben ik uitgegaan van het behang Britpop uit de Elitis Kandy-collectie, dat we ook toegepast hebben aan sommige wanden. Het heeft een abstract patroon van kleurige vlekken, dat niet te dwingend is en niet snel verveelt." De subtiele kleuren dragen bij aan de huiselijke sfeer van het interieur; het textielbehang en de dubbele gordijnen met vitrage in de kamers van de bewoners geven een gevoel van persoonlijke luxe. VASD ontwierp veel maatwerkmeubilair voor het project. "We hebben onder andere roomdividers ontworpen voor de woonkamers, en een kastje met ingebouwde verlichting voor boven de wastafels. Voor de hal van iedere groepswoning hebben we een entreemeubel ontworpen met een bank erin verwerkt. Via een rond raam in dit meubel heb je zicht op de keuken." Al het maatwerkmeubilair is afgewerkt met eiken HPL van Formica. De keuken is een standaardkeuken van Bruynzeel, die op verzoek van VASD werd uitgevoerd met een dikker werkblad en een extra open kastje van eiken HPL.

Thee

Het hart van het gebouw is het Grand Café, dat grenst aan de binnentuin. VASD slaagde erin om van het café, dat ook toegankelijk is voor mensen uit de buurt, een bijzonder aantrekkelijke en gastvrije ruimte te maken. De sfeerverlichting, de grote bar, het meubilair en de maatwerkwandpanelen waarin

alle kleuren uit het gebouw terugkeren en zorgen voor een typische 'Grand café'-sfeer. Met enige aanpassingen, dat wel: "Boven de bar hangt een industrieel flessenrek, zoals we dat bijvoorbeeld ook ontworpen hebben voor het interieur van het kantoor van Pernod Ricard. Maar in dit geval zijn de flessen gevuld met thee in plaats van sterke drank." Doordat er erg veel techniek moest worden weggewerkt, viel het plafond van de ruimte vrij laag uit. VASD loste dit op elegante wijze op, door in het midden van het plafond een grote cirkelvormige uitsparing te maken met daarin maatwerkverlichting. Ook aan de randen van de ruimte is het plafond hoger. Net voor de bar is een scherm in het plafond geïntegreerd, dat naar beneden komt zakken wanneer de bewoners een film gaan kijken. In tegenstelling tot de rest van het gebouw waar vinylvloeren zijn toegepast, ligt er in het Grand Café bamboe op de vloer.

Verlichting

Een belangrijk uitgangspunt voor de inrichting van Voorveldse Hof is uiteraard de veiligheid van de kwetsbare bewoners. Om te voorkomen dat er overal sloten op de deuren geplaatst moesten worden, is er voor een andere oplossing gekozen: dankzij speciale domotica kunnen bewoners zonder extra toezicht door het gebouw en de binnentuin lopen. 's Nachts zijn er bewegingssensoren actief. De gemeenschappelijke ruimten hebben 'biodynamische' verlichting, die zich aanpast aan het bioritme van de bewoners. Het licht verandert gedurende de dag van kleurtemperatuur: van activerend in de ochtend tot ontspannend in de avond. De verlichting in de gangen is zo geïnstalleerd, dat de lampen geen schaduw werpen. Dit is gedaan omdat mensen met dementie hun eigen schaduw als beangstigend kunnen ervaren. Van Abcoude: "Deze verlichting is door een gespecialiseerde installateur aangelegd. Voor het verdere lichtplan hebben we nauw samengewerkt met Maikel van Burik van PSLab. De grote plafondlampen in het Grand Café en de huiskamers hebben we zelf ontworpen."

Bewoners

Het ontwerpen voor mensen met dementie betekende een geheel nieuwe aanpak voor VASD, vervolgt Van Abcoude. "De omgeving moet niet alleen de vrijheid geven om veilig te kunnen rondlopen, maar ook geruststellend zijn. Het interieur moet zowel letterlijk als figuurlijk houvast bieden. Contrasten zijn daarbij belangrijk, bijvoorbeeld een zwarte wc-bril. Een zwarte vloer kan daarentegen voor paniek zorgen, omdat de

FOTO LINKS BOVEN
Het kleurenpalet voor de groepswoningen is afgeleid van de kleuren in behang Britpop van Elitis, hier afgebeeld.

FOTO RECHTSBOVEN
Dubbele gordijnen en vitrage geven een gevoel van persoonlijke luxe.

bewoners dan denken dat er een gat in de vloer zit." Om door middel van het interieur voor structuur te zorgen, zijn alle deuren van het sanitair in dezelfde kleur uitgevoerd. "Deuren die niet bestemd zijn voor de bewoners, hebben we wit gemaakt. Zonder raampjes erin, zodat ze niet opvallen. Ook qua materialen hebben we andere keuzes gemaakt dan we normaal gesproken doen." Op de vloeren ligt vinyl met een eiken structuur, met in de huiskamers een strak geïntegreerd 'vloerkleed' eveneens van vinyl. "Als lambrisering hebben we een stevig katoenen behang op vinyl gekozen. Voor de bekleding van het zitmeubilair is in dit soort projecten skai de gebruikelijke keuze. Wij hebben dit wel op de zittingen gebruikt, maar zoveel mogelijk de rugleuningen in stof laten uitvoeren. Waar het kan hebben we met textiel gewerkt. Verticale vlakken van wol, vilt en katoen dragen bij aan de huiselijke uitstraling en doen veel voor de akoestiek."

Behalve de uitzonderlijke aandacht voor kleuren en materialen is er nog iets wat Voorveldse Hof opmerkelijk maakt: VASD heeft niet gekozen heeft voor het geijkte 'nostalgische' interieur dat je in veel gevallen aantreft in dergelijke woonzorgcentra. "Je ziet vaak dat er grote nostalgische prints op wanden worden toegepast, met meubelen en accessoires die naar vroeger moeten verwijzen. Wij vonden dat te veel voor de hand liggen. Als er hier koffiemolens of antieke klokken hangen, dan is dat omdat de bewoners ze zelf hebben meegebracht."

www.vasd.nl
www.wiegerinck.nl

BOVEN
Plattegrond begane grond.

FOTO ONDER
Woonkamer in een van de groepswoningen. Een haard zorgt voor een huiselijk focuspunt in de ruimte, de grote plafondlamp is speciaal voor het project ontworpen door VASD.